

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

BAGGRUNDSVIDEN

BILAG TIL: Sammen om ET AKTIVT UDELIV OG GODE LOKALE FÆLLESSKABER

Strategi for fritid- og friluftslivet i
Faaborg-Midtfyn Kommune 2019-2026

BAGGRUNDSVIDEN

Faaborg-Midtfyn Kommune har allerede set potentialet i at udnytte de unikke muligheder, som vores varierede natur og foreningsliv i giver. Godt suppleret af fondsmidler har vi over de sidste 8 år investeret:

- Over 40 mio. kr. i udvikling af idræts- og fritidsfaciliteter.
- Over 30 mio. kr. i renovering af gamle og utidssvarende idrætsfaciliteter.
- 68 mio. kr. (inkl. fondsmidler) i diverse konkrete projekter omkring friluftsliv.
- Over 4 mio. kr. til breddeidrætsprojekt og en bred vifte af aktiviteter og foreningsudvikling.

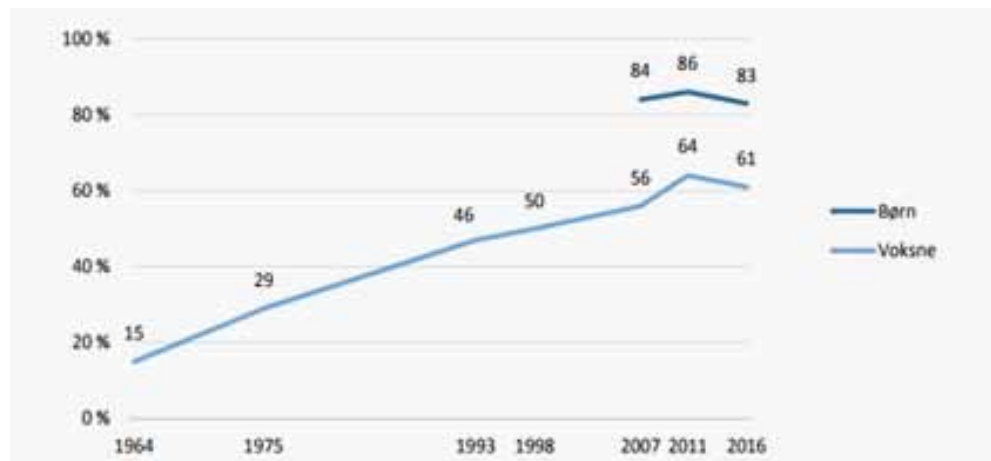
Nedenfor følger et udpluk af undersøgelser og analyser, som er indgået som baggrundsviden for denne strategi.

Flere idrætsaktive og flere selvorganiserede

Fig 1 viser andelen af idrætsaktive voksne danskere er steget markant gennem de seneste 50 år - dog med et mindre fald de seneste år.

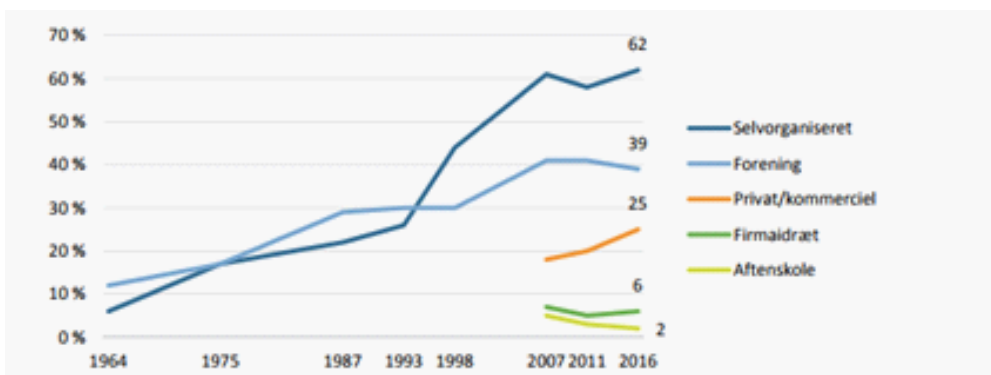
I 2016 var 61% af alle voksne idrætsaktive mod kun 15% i 1964.

Cirka 83% af alle børn er aktive. Der findes ingen historiske data omkring børn, der kan vise udviklingen.

Figur 1: Andelen af idrætsaktive voksne danskere er tæt på lineært stigende over tid. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2016, Idrættens Analyseinstitut.

Figur 2 viser, at der i samme periode er sket en ændring i danskerne måde at organisere sig på, når de dyrker sport. Særligt siden 1993 er der sket en kraftig stigning i andelen af voksne danskere, der dyrker selvorganiseret sport og motion - fra 35% til 62% i 2016. I samme periode er der sket en mindre stigning i foreningsaktive fra 30% til 39%.

Figur 2: Andelen af voksne (+16 år) deltagelse i forskellige organisatoriske regi, når de dyrker sport/motion. Kilde: Pigers Idrætsvaner, Idrættens Analyseinstitut, 2017.

Mens andelen af selvorganiserede fortsat er stigende viser figur 2 også, at andelen af foreningsaktive er stagneret.

Denne udvikling bekræftes af den årlige opgørelse af antal medlemmer i de tre største idrætsforbund. Her ses et meget beskedent fald i antal medlemmer i idrætsforeninger på 5.880 personer fra 2016 til 2017 - svarende til et fald på kun 0,2%.

Tabel 3 - Medlemstallet for den samlede foreningsidræt uden dobbeltmedlemskaber

Unikke	2016	2017	Udvikling
Medlemstal	2.557.970	2.552.090	-5.880

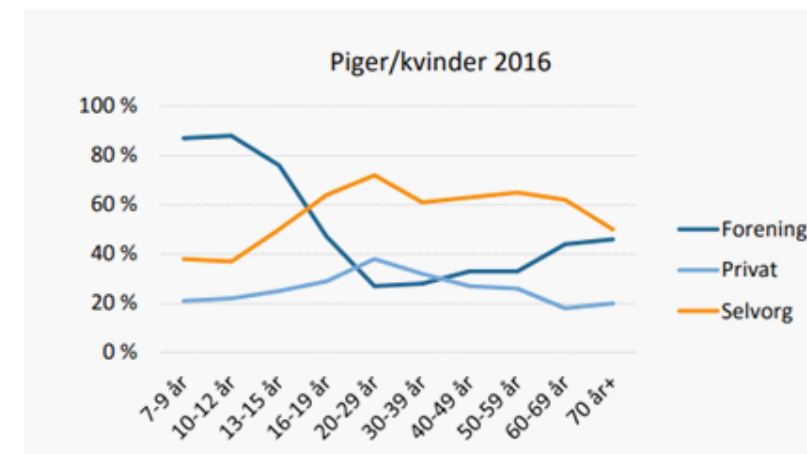
Figur 3: Medlemstal for den samlede foreningsidræt uden dobbeltmedlemskaber i de tre største forbund. Kilde: Status på foreningsidrætten i Danmark, Idrættens tal 2017, DIF.

Tallene dækker over et større fald i aldersgruppen 25-59 år, og en stigning hos aldersgruppen 60+.

Store forskelle blandt aldersgrupperne

Organisationsformen for vores idrætsaktiviteter ændrer sig gennem livet.

Figur 4 viser, at der hos piger sker i markant fald i deres deltagelse i idrætsaktiviteter op gennem teenageårene. 88% af alle 10-12 årige piger er idrætsaktive i foreninger men det kun er tilfældet for 47% af de 16-19 årige. Pigerne rykker altså væk fra foreninger. Til gengæld stiger andelen af piger, der dyrker selvorganiseret idræt op gennem teenageårene fra 35% (10-12 årige) til 64% af de 16-19 årige.

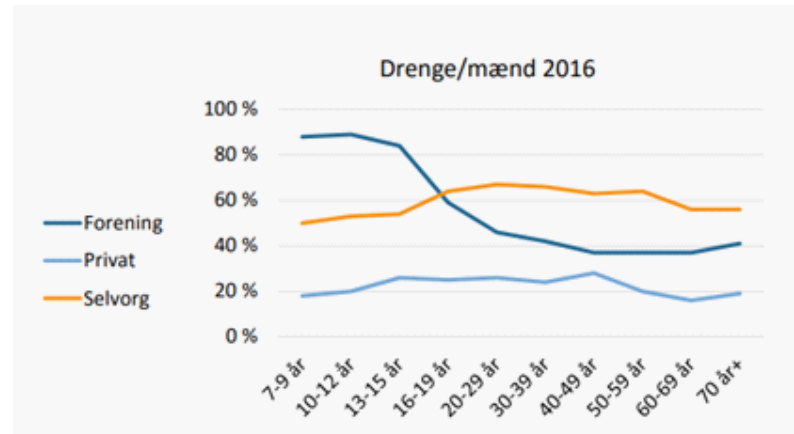

Figur 4: Piger/kvindens deltagelse i forskellige organisatoriske regi, når de dyrker sport/motion. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2016, Idrættens Analyseinstitut.

Desværre bliver flere piger også inaktive i løbet af teenageårene. Mens 4% af alle 10-12 årige er inaktive er 13% af alle 16-19 årige¹.

¹ Pigers Idrætsvaner, Idrættens Analyseinstitut, 2017

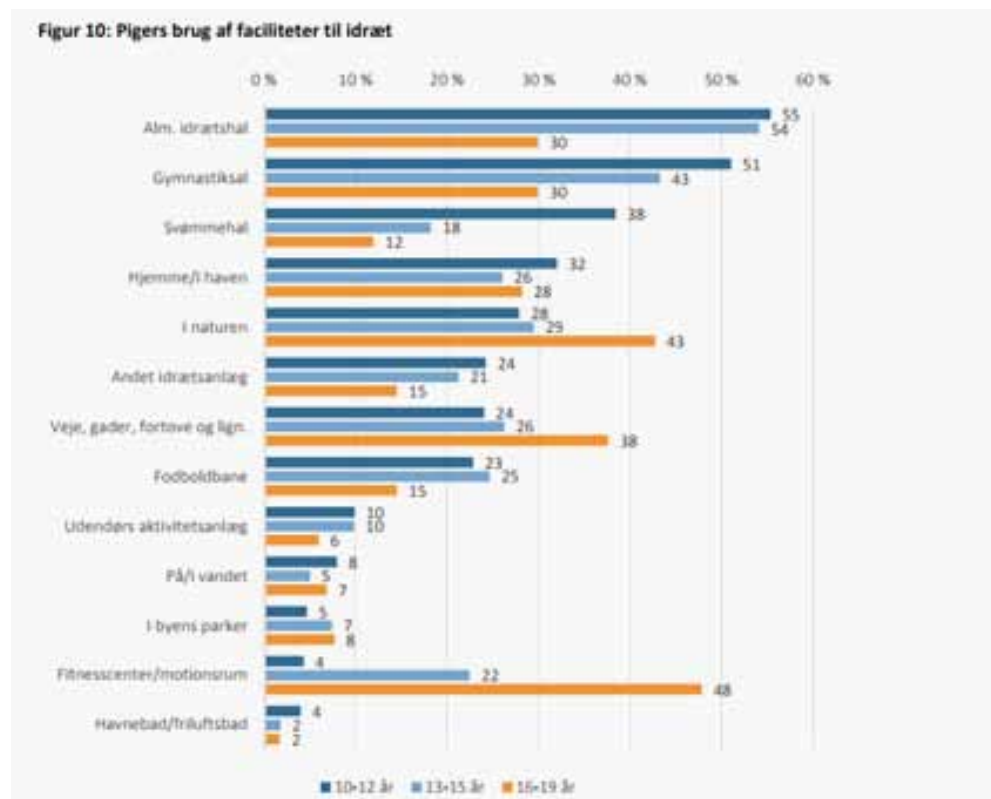
Figur 5 viser samme tendenser hos drengene. Her ses dog et mindre fald i andelen som er foreningsaktive og en mindre stigning i andelen, som er selvorganiserede end hos piger/kvinder.

Figur 5: Dreng/mænds deltagelse i forskellige organisatoriske regi, når de dyrker sport/motion. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2016, Idrættens Analyseinstitut.

At unge rykker væk fra foreningerne og ud i naturen bekræftes også i en undersøgelse af pigernes brug af forskellige faciliteter til idræt.

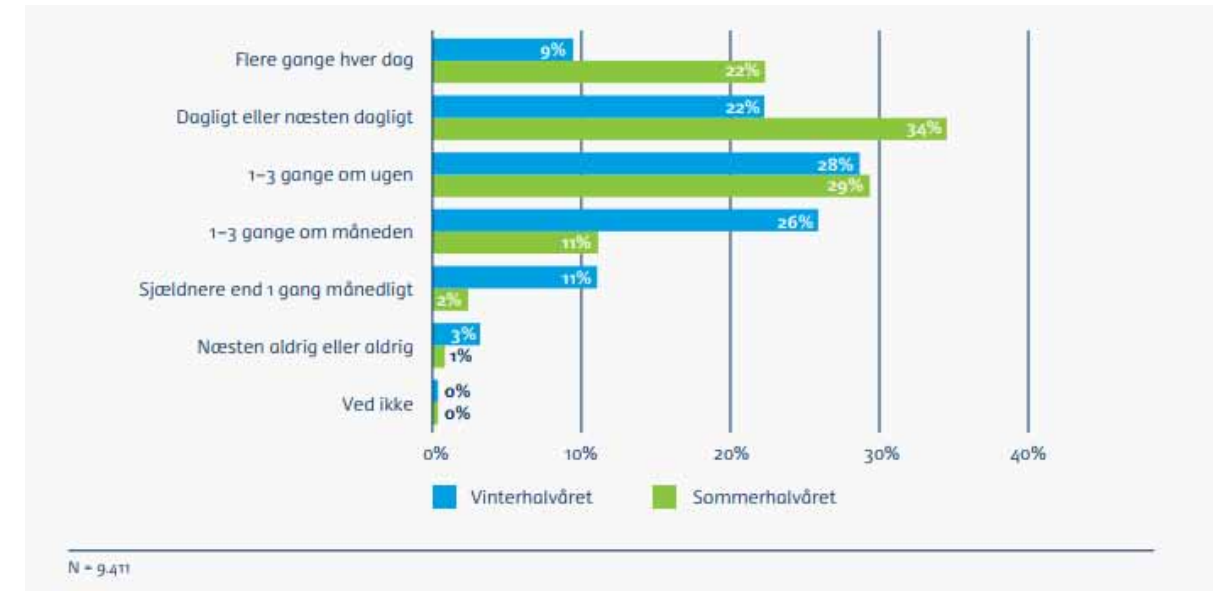
Mens 55% af alle piger i 10-12 års alderen bruger hallen, er det kun 30% i 16-19 års alderen. I samme periode begynder pigerne at dyrke idræt i naturen. En stigning fra 28% til 43% af pigerne.

Figur 6: Pigers brug af faciliteter til idræt. Pigerne rykker væk fra hallerne til fordel for primært fitnessrum, veje/gader og naturen. Kilde: Pigers Idrætsvaner, Idrættens Analyseinstitut, 2017.

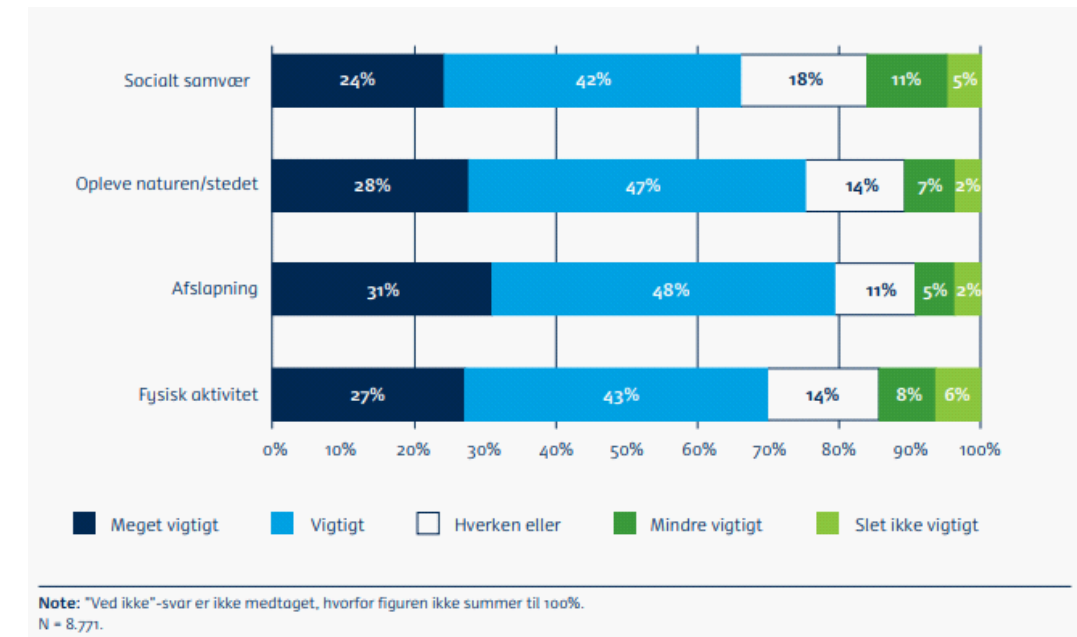
Den samme, men en mindre markant tendens, ses hos drengene. De rykker væk fra hallen og idrætsanlæg over til rammer/faciliteter for selvorganiserede aktiviteter - herunder naturen.

Danskerne bruger generelt naturen meget til fritidsaktiviteter. Figur 7 viser, at 80% af befolkningen opholder sig i naturen 1-3 gange om ugen i sommerhalvåret (Egen have, jord mv. indgår ikke). Mens 59% er min. 1 gang om ugen i naturen i vinterhalvåret.

Figur 7: Danskernes brug af naturen i sommer og vinterhalvåret. Kilde: Undersøgelse af danskernes friluftsliv, Friluftsrådet, 2017.

Figur 8 viser, at vigtige motiver for at bruge naturen er afslapning, opleve naturen, socialt samvær og fysisk aktivitet.

Note: "Ved ikke"-svar er ikke medtaget, hvorfor figuren ikke summer til 100%. N = 8.771.

Figur 8: Danskernes motivation for at søge ud i naturen. Kilde: Undersøgelse af danskernes friluftsliv, Friluftsrådet, 2017.

Definitioner

DET SELVORGANISEREDE FRITIDSLIV: Aktiviteter der dyrkes alene eller i uformelle interessefællesskaber. Det kan være løbeturen på egen hånd eller løbegruppen på Facebook, hvor der indkaldes til fællesløb.

DET ORGANISEREDE FRITIDSLIV: Aktiviteter der dyrkes i foreningsregi - i særlig grad idrætsforeninger og spejdergrupper (det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde), men også andre typer af aktivitetsforeninger. I denne strategi vil betegnelsen foreninger, og foreningsliv blive brugt som en samlet betegnelse.

DET AKTIVE UDELIV: Et begreb der favner både det traditionelle friluftsliv og de mere idrætsbetonede aktiviteter i naturen - eksempelvis MTB og løb i skoven.

Forskningen beskriver aktivt udeliv som et relativt nyt begreb, der placerer sig mellem friluftsliv, uden-dørs idrætsaktiviteter og hverdagsmotion. Aktivt udeliv rummer to væsentlige elementer: Fysisk aktivitet i naturen og oplevelser af og i naturen.

Kilde: Rum og Rammer for Aktivt Udeliv, Søren Andkjær et. al, SDU, 2012

Udfordringer

Selvorganiseredes udfordringer

Tilsvarende kan vi på baggrund af litteraturen og workshops i forbindelse med denne strategi identificere en række udfordringer for det selvorganiserede fritidsliv i naturen.

Udfordringer som vi på forskellig vis adresserer i denne strategi:

- Adgang til naturen
  - Sammenhængende stiforløb. Eksisterende stier, markveje forbindes
  - Adgang til områder for særlige aktiviteter: MTB, ridning
  - Let adgang til kysten - herunder for grupper der kræver udstyr (surf, dykkere, UV-jagt, kajak mv.)
- Adgang til støttefaciliteter
  - Adgang til basale faciliteter som omklædning, toilet, vand mv. Adgang til de organiseredes faciliteter
  - "Mødestedet" hvor andre selvorganiserede mødes. Spontan eller planlagt
- Adgang til viden
  - Overblik over mulighederne. Hvor er faciliteter og de "gode spots"
  - Muligheden for at lære nyt og møde andre - deltage i events, teknikkurser o.l.

Det er vigtigt at fremhæve, at det selvorganiserede fritidsliv ikke har et "talerør" til eksempelvis kommunen. Derfor påpeges også i forskningen, at kommunerne har en særlig opgave i at "Understøtte den selvorganiserede gruppe af idrætsaktive, hvis rammer for idrætsdeltagelse risikerer at blive underprioriteret på grund af manglende idrætspolitisk repræsentation."

Kilde: Idræt for alle. Kulturministeriet 2009

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE